

ciji, o pravopisnim znacima i kraticama, o pisanju futura I., o stranim riječima, o pravopisnoj terminologiji i 2. organizacija daljeg rada. Pretresene su redom sve formulacije do interpunkcije i priredene za konačnu stilizaciju pravopisnoga teksta, a formulacije počevši od interpunkcije do pravopisne terminologije razmotrit će se na idućem sastanku, koji će se održati u Zagrebu u Matici Hrvatskoj od 4. do 9. ožujka 1957.

Kako je time obavljen glavni dio rada na pripremanju pravopisnoga teksta, odlučeno je, da se pored raspravljanja o preostalim formulacijama na dnevni red zagrebačkog sastanka stavi i utvrđivanje principa za izradbu pravopisnog rječnika, koji će izaći uz pravopisni tekst. Za pravopisni rječnik poslužit će građa Pravopisne sekcije Hrvatskoga filološkog društva, tako da će se rječnik moći izraditi u razmjerno kratkom vremenu. Izabrana je i komisija za pravopisni rječnik, u koju su ušli dr. Aleksandar Belić iz Beograda, dr. Mate Hraste iz Zagreba i dr. Jovan Vuković iz Sarajeva, koja treba da podnese Komisiji prijedlog o izradbi rječnika. Izabrani su i članovi za konačnu stilizaciju pravopisnoga teksta: dr. Mihailo Stevanović iz Beograda i dr. Ljudevit Jonke iz Zagreba, koji treba da u roku od tri mjeseca stiliziraju pravopisni tekst na temelju zaključaka i formulacija Pravopisne komisije. Te će stilizacije biti još razmotrene na zajedničkoj sjednici Pravopisne komisije, a zatim će se primljeni tekst pravopisa dati na uvid i diskusiju javnosti, u prvom redu književnim i naučnim društvima i ustanovama.

Tako se rad Pravopisne komisije primiče kraju, te je stoga zaključeno i to, da članovi Komisije sad već mogu obavijestiti javnost o usvojenim formulacijama. Stoga će i uredništvo *Jezičnog* u idućem broju obavijestiti svoje čitaocima o glavnijim zaključcima Pravopisne komisije.

Ljudevit Jonke

NEDOPUSTIV JEZIČNI NEMAR

Na početku prethodnog godišta časopisa »*Jezičnik*« bilo je pod istim naslovom govora o nepažnji i posvemašnjoj nebrizi o jeziku nekih plakata, oglasa i sl., pa je donesena i fotografija cirkuskog plakata, koji je sastavljen jezično posve naopako. Među ostalim na tom je plakatu stajalo, kako cirkus sprema svojim gledaocima »čudženje i smjeh«. S pravom je »*Jezičnik*« nemilice osudio posvemašnju nebrigu za naš književni jezik, pa radilo se i o cirkuskom plakatu. Konačno — štamparije su odgovorne, ili bi bar trebale da budu za sve, što štampaju!

Još nas na veće »čudženje«, a manje na »smjeh« potiče ilustrirana dječja knjiga Miloša Mehora pod naslovom »*Mali šumar*«, što ju je prošle godine izdala »*Kmečka knjiga*« u Ljubljani, i to na hrvatskosrpskom jeziku. Svakako je za pohvalu, što »*Kmečka knjiga*« izdaje korisne i poučne knjige za našu djecu o njegovanju šume, o koristi, što ih od njih imamo i t. d. Ali više bi trebala da pazi na jezik svojih izdanja, ako ih izdaje na našem jeziku.

Ne znam, je li tekst (u stihovima) prijevod sa slovenskog jezika ili je to originalno Mehorovo djelo. Čini se, da je sam autor djelce preveo i na hrvatskosrpski jezik. Bilo kako mu drago, nitko, pa ni »*Kmečka knjiga*« u Ljubljani, ako izdaje knjige na hrvatskom jeziku, ne bi smjela dopustiti, da u knjizi ima toliko jezičnih pogrešaka, koje tu knjigu upravo nagrđuju, te je ne bismo smjeli dati u ruke našoj djeci. Čini mi se, kao da je netko slovenski tekst diktirao bez puno razmišljanja u hrvatskom prijevodu, ali netko, tko ne poznaje našega jezika. Inače ne bi bilo toliko i tako velikih jezičnih pogrešaka, da o ritmu tih pjesmica i o nepravilnim rimama i ne govorimo.

U knjizi se miješa ekavski i ijekavski izgovor. Iako je knjiga pisana uglavnom ijekavski, tu ima više ekavskih oblika (ne smemo, mesto, niz reku), a ima nekih oblika, koji uopće nisu poznati u našem jeziku (kod ovega rada, da nam divlja d zimi ne nstrada...). Kad pisac upotrebljava riječi s jatom, uopće se u knjizi ne razlikuje refleksi-

dugog jata, koji u ijekavskom izgovoru daje *ije*. Tako u knjizi dolazi uvijek samo *je*: *cvjeće, pogriješiti, bjeli se, bjeli papir, da se bolest sprječi, uvijek, vrijedi, cjeli svjet*. Ali i opet pogrešno, u knjizi se spominje samo *srječa* mj. *sreća*. Tamo na put svima želi *srječu!* Akuzativ plurala lične zamjenice *on* u knjizi je *JIH* (mjesto *ih* — nenaglašeni ili enklitični oblik), na pr. *On jih sve pozdravlja*. Infinitiv svršava u knjizi na jednom mjestu na *-č* (posječ šumu...)

Ali zašto je 3. lice jednine od glagola *izvlačiti* — *izvlaći*: *Željeznica da drvo izvlaći*.

Čitaoci će se osobito začuditi, ako spomenem, da se prijedlog piše zajedno sa zamjenicom: *snjima* (mjesto *s njima*), pisac uzima riječ *šinje* (mjesto *tračnice*), kaže *fali* (mjesto *nema*), *ju* (mjesto *je*), *dole* (mjesto *do lje*) i sl. Razumije se, da je tu i akuzativ objekta u rečenici s pasivnim značenjem:

Naše drvo cjeli svjet poznaje,

Jedan dio se ga i prodaje.

Tu su tri pogreške: treba da bude *cijeli svijet*, a *ga* treba izbaciti.

I na ritam se vrlo malo pazilo u toj korisnoj, ali jezično vrlo lošoj knjizi. Više puta uz malo drugačiji raspored riječi ritam bi se popravio lako. Umjesto:

Bori pionirska se brigada

U zamahu udarničkog rada

mogao je autor na početak stiha staviti prijev *pionirski* i stih bi ritmički bio bolji:

Pionirska bori se brigada.

Ili u stihovima:

Od ručne je ovo brža pila,

Jer je tjera motorna sila —

pisac ne osjeća, da u drugom stihu nedostaje još jedan slog. U idućoj kitici kao da je ritam posve izgubljen, pa su ti stihovi zapravo proza najlošije vrste:

»Djede, djede« — što je ovo reci:

Opet trupci vješani na žice?»

»Ovdje žičaru toware drvom...»

Možda ne bi trebalo toliko pisati o jeziku, pa i o posve lošem ritmu ove dječje knjige.

iako je ona sigurno štampana u više tisuća primjeraka, pa će sve ove nakaradne pogreške čitati tisuće naše djece. Ali ona nije izuzetak. Na našem se književnom tržištu pojavljuju kojekakve slikovnice, ilustrirane dječje knjige, sa sklepanim stihovima na brzu ruku, vrlo sumnjive vrijednosti, pisane bez osjećaja za ritam i rimu, a naročito s posvemašnjom nebrigom za jezičnu pravilnost. O takvim je pojavama mnogo pisala u posljednje vrijeme i naša dnevna štampa. Trebalo bi dakle svakome biti jasno, da je štampanje i izdavanje knjiga, pa i slikovnica, odgovoran posao. Baš djetetu ne smijemo dati u ruke knjigu pisanu lošim jezikom. Dijete iz knjige uči, crpe i jezično znanje, pa će iz loše knjige loše i naučiti.

Stoga i u izdanjima dječjih knjiga i slikovnica treba paziti, da one budu s jezične strane besprijekorne, a ne da vrve pogreškama, kao što je slučaj s ovom knjižicom. Zaista opet možemo reći: nedopustiv jezični nemar! Ako hoćemo da odgajamo mladu i najmladu generaciju u dobru književnom jeziku, treba da pazimo, šta joj dajemo u ruke.

U to bi trebali da se zamisle neki autori, neki prevodioci i neki izdavači dječje literature.

Zlatko Vince

GODIŠNJA SKUPŠTINA

HRVATSKOG FILOLOŠKOG DRUŠTVA

Obavješćuju se članovi, da će se godišnja skupština Hrvatskog filološkog društva održati u nedjelju 3. veljače 1957. u X. dvorani Filozofskog fakulteta na Trgu maršala Tita 14/II. u 9 sati prije podne. Na skupštini će uprava Društva podnijeti izvještaj o radu u godini 1956., a poslije razrešnice izabrat će se novi odbor Društva.

Mole se članovi, da dođu na godišnju skupštinu u što većem broju. Uz »Jezik« Društvo je pokrenulo u zajednici s Jugoslavenskom akademijom časopis »Filologiju«, koji je u štampi, a priprema i treći časopis: »Umjetnost riječi«.

Lj. J.

JEZIK, časopis za kulturu hrvatskoga književnog jezika. — Izdaje Hrvatsko filološko društvo u Zagrebu. — Uređuje uređivački odbor: *Josip Hamm, Mate Hraste, Ljudevit Jonke*. — Glavni i odgovorni urednik: *Ljudevit Jonke*. — Časopis izlazi svaka dva mjeseca.